

<https://doi.org/10.52444/nr.7.1.1>

Stručni članak

Primljeno: 15. rujna 2025.

Prihvaćeno: 25. svibnja 2026.

© 2026 Ježić – Binaj – Babić, CC BY NC 4.0

NEAR PEER LEARNING KAO INOVATIVNI PRISTUP RAZVOJU EMOCIONALNE INTELIGENCIJE NA KLINIČKIM VJEŽBAMA

Valentina Ježić, univ. mag. med. techn.¹

Dafina Binaj, univ. mag. med. techn.²

Sabina Babić, univ. mag. med. techn.³

SAŽETAK

Kliničke vježbe predstavljaju jedno od najzahtjevnijih razdoblja u obrazovanju medicinskih sestara jer podrazumijevaju istodobno usvajanje stručnih znanja, razvoj praktičnih vještina i suočavanje s intenzivnim emocionalnim izazovima. Emocionalna inteligencija sve se češće prepoznaje kao ključna kompetencija koja studentima omogućuje sigurnije, stabilnije i profesionalnije funkcioniranje u kliničkom okruženju. U suvremenoj obrazovnoj praksi razvijaju se inovativni modeli učenja koji emocionalnu dimenziju stavljaju u središte nastavnog procesa, među kojima se ističe *near peer learning*, odnosno učenje uz podršku studenata viših godina. Rad analizira *near peer learning* kao inovativan i primjenjiv pristup razvoju emocionalne inteligencije tijekom studentskih kliničkih vježbi studenata sestrinstva. Poseban naglasak stavlja se na smanjenje anksioznosti, jačanje emocionalne sigurnosti, razvoj empatije i profesionalnog identiteta studenata. Ističe se i uloga nastavnika i mentora u strukturiranju i praćenju navedenog oblika učenja. Zaključno se naglašava da *near peer learning* predstavlja vrijedan dodatak tradicionalnim oblicima kliničke nastave te ima značajan potencijal za unapređenje kvalitete obrazovanja i sigurnosti zdravstvene skrbi.

Ključne riječi: *near peer learning*; emocionalna inteligencija; studenti sestrinstva; kliničke vježbe; mentorstvo

UVOD

Obrazovanje zdravstvenih djelatnika suočeno je s rastućim zahtjevima koji nadilaze tradicionalni prijenos teorijskog znanja i tehničkih vještina. Suvremeni

zdravstveni sustavi od budućih medicinskih sestara očekuju visoku razinu profesionalne odgovornosti, razvijene komunikacijske sposobnosti, timski rad te sposobnost

¹ Klinički bolnički centar Sestre milosrdnice, Zavod za anesteziologiju, intenzivnu medicinu i liječenje boli; Sveučilište u Novom Mestu, Fakultet zdravstvenih znanosti

² Srednja medicinska škola „Dr. Ali Sokoli“, Priština; Sveučilište u Novom Mestu, Fakultet zdravstvenih znanosti

³ Klinički bolnički centar Sestre milosrdnice, Zavod za anesteziologiju, intenzivnu medicinu i liječenje boli

emocionalno stabilnog djelovanja u složenim i često nepredvidivim kliničkim situacijama (Dugué i sur., 2021; Prado-Gascó i sur., 2019). U tom kontekstu obrazovni proces sve se više promatra kao prostor u kojem se, uz stručne kompetencije, oblikuju i emocionalne, interpersonalne i etičke dimenzije profesionalnog identiteta.

Kliničke vježbe predstavljaju središnji dio obrazovanja medicinskih sestara jer omogućuju povezivanje teorijskog znanja s praktičnim djelovanjem u stvarnom radnom okruženju (Zhang i sur., 2022). Istodobno, upravo je to razdoblje jedno od emocionalno najzahtjevnijih iskustava za studente. Prvi kontakt s bolesnicima, odgovornost za provedbu postupaka, izloženost patnji, bolesti i smrti te potreba za funkcioniranjem unutar zdravstvenog tima često izazivaju osjećaje nesigurnosti, straha i emocionalne preopterećenosti. Način na koji se studenti nose s nepredvidivim iskustvima ima dugoročan utjecaj na njihovo profesionalno samopouzdanje, kvalitetu učenja i kasniji odnos prema struci (Aryuwat i sur., 2024).

Upravo u tom prijelaznom prostoru između teorije i prakse emocionalna inteligencija sve se jasnije prepoznaje kao ključna sastavnica profesionalnih kompetencija. Sposobnost prepoznavanja i regulacije

vlastitih emocija, razumijevanja emocionalnih reakcija drugih te prilagodbe ponašanja zahtjevima kliničkog okruženja omogućuje studentima sigurnije donošenje odluka, kvalitetniju komunikaciju i učinkovitiju suradnju unutar tima (Jawabreh, 2024). Emocionalna inteligencija pritom ne djeluje samo kao osobna karakteristika, već kao dinamična sposobnost koja se može razvijati kroz iskustvo, refleksiju i podršku u obrazovnom procesu.

Tradicionalni modeli kliničke nastave u velikoj se mjeri oslanjaju na odnos mentor–student, pri čemu je fokus često usmjeren na tehničku ispravnost postupaka i usvajanje znanja, dok emocionalna dimenzija učenja ostaje manje strukturirana (Alanazi, 2025). Iako mentorska uloga ima nezamjenjivu vrijednost, hijerarhijski odnos i ograničeno vrijeme mentora mogu otežati otvoreno izražavanje nesigurnosti i emocionalnih dilema studenata. Posljedica toga može biti potiskivanje emocionalnih reakcija, povećana anksioznost i osjećaj izoliranosti u procesu učenja.

U međunarodnoj obrazovnoj praksi sve se više razvijaju modeli učenja koji nastoje odgovoriti upravo na spomenuti nedostatak, stvarajući sigurnije i podržavajuće okruženje za studente tijekom kliničkih vježbi. Jedan od takvih inovativnih pristupa

je *near peer learning*, odnosno učenje uz podršku studenata viših godina. Riječ je o modelu u kojem student s većim kliničkim iskustvom, uz nadzor nastavnika ili mentora, pruža podršku studentu početniku tijekom kliničke prakse (Pölczman i sur., 2024).

Near peer learning temelji se na pretpostavci da učenje među gotovo jednakima smanjuje osjećaj hijerarhijskog pritiska i potiče otvoreniju komunikaciju. Student početnik lakše izražava strah, nesigurnost i pitanja kolegi koji je nedavno prolazio kroz slična iskustva, dok student viših godina kroz mentorsku ulogu razvija empatiju, emocionalnu regulaciju i profesionalnu odgovornost (Woods i sur., 2025). Na taj način ovaj model ne doprinosi samo tehničkom učenju, već snažno podupire razvoj emocionalne inteligencije kod svih uključenih sudionika.

S obzirom na sve veću prepoznatost emocionalne dimenzije učenja u sestrinstvu, *near peer learning* predstavlja vrijedan i praktično primjenjiv pristup koji se prirodno nadovezuje na ciljeve kliničke nastave. Integracijom navedenog modela moguće je dodatno unaprijediti emocionalnu sigurnost studenata, smanjiti anksioznost tijekom kliničkih vježbi i potaknuti razvoj profesionalnog identiteta budućih medicinskih sestara. Upravo stoga ovaj rad usmjerava pozornost na *near peer*

learning kao inovativni alat u razvoju emocionalne inteligencije tijekom studentskih kliničkih vježbi u sestrinstvu.

EMOCIONALNA INTELIGENCIJA U KLINIČKOM OBRAZOVANJU

Emocionalna inteligencija obuhvaća sposobnost prepoznavanja, razumijevanja i regulacije vlastitih emocija, kao i razumijevanje emocionalnih reakcija drugih osoba (Dugué i sur., 2021). U kliničkom obrazovanju medicinskih sestara takve sposobnosti imaju osobitu važnost jer se proces učenja odvija u stvarnom radnom okruženju, obilježenom nepredvidivošću, vremenskim pritiskom i emocionalno zahtjevnim situacijama (Sutil-Rodríguez i sur., 2024). U takvim okolnostima emocionalna stabilnost i sposobnost prilagodbe izravno su povezane sa sigurnošću bolesnika, kvalitetom skrbi i profesionalnim ponašanjem.

Tijekom kliničkih vježbi studenti sestrinstva suočavaju se s nizom emocionalnih izazova koji često nadilaze njihova prethodna iskustva. Strah od pogreške, odgovornost za provedbu postupaka, izloženost patnji i smrti te potreba za učinkovitim funkcioniranjem unutar multidisciplinarnog tima mogu izazvati osjećaje nesigurnosti, tjeskobe i emocionalne preopterećenosti (Aryuwat i sur., 2024). Ako studenti ne raspolažu

razvijenim emocionalnim strategijama, navedena iskustva mogu negativno utjecati na njihovu motivaciju, sposobnost koncentracije i kvalitetu učenja (Nabirye i sur., 2025).

Razvoj emocionalne inteligencije u kliničkom obrazovanju stoga ne predstavlja dodatak nastavnom procesu, već njegov sastavni i nužan dio. Studenti koji razvijaju sposobnost prepoznavanja i regulacije vlastitih emocionalnih reakcija lakše se prilagođavaju kliničkom okruženju, sigurnije donose odluke i kvalitetnije komuniciraju s bolesnicima, mentorima i članovima tima (Aghabarary i Khedmatizare, 2025). Na taj način emocionalna inteligencija postaje temelj profesionalne sigurnosti i preduvjet kvalitetnog kliničkog učenja.

KONCEPT NEAR PEER LEARNINGA

Near peer learning podrazumijeva strukturirani oblik učenja u kojem student s većim iskustvom pruža podršku studentu s manjim iskustvom, uz jasno definirane uloge i nadzor nastavnika ili mentora (van de Mortel i sur., 2021). Takav obrazovni pristup ne zamjenjuje formalno mentorstvo, već ga nadopunjuje stvaranjem dodatnog sloja podrške unutar nastavnog procesa. Njegova se vrijednost očituje u smanjenju hijerarhijskog jaza između sudionika i poticanju otvorenije komunikacije.

U kontekstu sestrinskog obrazovanja *near peer learning* najčešće se provodi tijekom kliničkih vježbi, kada student viših godina pomaže studentu početniku u snalaženju u kliničkom okruženju, razumijevanju organizacije rada i svakodnevnih postupaka te u nošenju s emocionalnim izazovima (Cuesta-Martínez i sur., 2024). Spomenuti odnos omogućuje prirodni prijenos iskustva jer se temelji na nedavno stečenom znanju i iskustvima koja su studentu početniku bliska i razumljiva.

Osim prijenosa znanja *near peer learning* potiče razvoj međuljudskih vještina, osjećaja pripadnosti struci i profesionalne solidarnosti. Student početnik dobiva osjećaj podrške i sigurnosti, dok student viših godina razvija odgovornost, samopouzdanje i sposobnost vođenja (Hamarash i sur., 2025). Time se takav model učenja pokazuje kao vrijedan doprinos suvremenim pristupima kliničkoj nastavi u sestrinstvu.

NEAR PEER LEARNING KAO ALAT RAZVOJA EMOCIONALNE INTELIGENCIJE

Jedna od ključnih prednosti *near peer learninga* jest stvaranje emocionalno sigurnog okruženja za učenje. Studenti početnici često se ustručavaju postavljati pitanja ili priznati nesigurnost u prisutnosti mentora zbog straha od procjene ili pogreške (Herrmann-Werner i sur., 2017).

U odnosu s mentorom studentom viših godina takve se prepreke znatno smanjuju, što omogućuje otvoreniju komunikaciju i iskrenije izražavanje emocionalnih dilema. Posljedično se smanjuje anksioznost i potiče aktivnije sudjelovanje u procesu učenja.

Istodobno, studenti viših godina kroz mentorsku ulogu razvijaju ključne sastavnice emocionalne inteligencije, uključujući empatiju, samorefleksiju i emocionalnu regulaciju. Preuzimanjem odgovornosti za podršku drugima postaju svjesniji vlastitih emocionalnih reakcija i načina na koji njihovo ponašanje utječe na druge (Cuesta-Martínez i sur., 2024; Hamarash i sur., 2025). Iskustvo preuzimanja mentorski usmjerenih odgovornosti doprinosi jačanju profesionalnog identiteta te priprema studente za buduće mentorske i voditeljske uloge u zdravstvenom sustavu.

Osim neposrednog utjecaja na emocionalnu sigurnost i razvoj empatije, *near peer learning* potiče i razvoj kulture međusobne podrške unutar studentske skupine (Woods i sur., 2025). Okruženje obilježeno međusobnom podrškom i razumijevanjem pridonosi osjećaju zajedništva te smanjuje percepciju individualne odgovornosti kao tereta, čime se olakšava suočavanje s emocionalno zahtjevnim situacijama u kliničkom okruženju (Aryuwat i sur., 2024).

Dugoročno, navedeni pristup oblikuje profesionalce koji su osjetljiviji na potrebe drugih i spremniji na suradnju u timu.

ULOGA NASTAVNIKA I MENTORA U PRIMJENI *NEAR PEER LEARNINGA*

Uspješna primjena modela *near peer learninga* u kliničkom obrazovanju zahtijeva aktivnu, promišljenu i kontinuiranu ulogu nastavnika i mentora. Iako se model temelji na vršnjačkoj podršci, odgovornost za kvalitetu, sigurnost i etičnost procesa ostaje u domeni nastavnog osoblja (Pölczman i sur., 2024; van de Mortel i sur., 2021). Jasno definirane uloge, očekivanja i granice nužni su kako bi se osiguralo da mentorstvo studenata viših godina djeluje kao podrška, a ne kao zamjena za formalno mentorstvo i stručni nadzor.

Nastavnici i mentori imaju ključnu ulogu u strukturiranju *near peer learninga*, uključujući odabir studenata viših godina koji će preuzeti mentorsku ulogu, upoznavanje sudionika s ciljevima i pravilima suradnje te praćenje tijekom kliničkih vježbi (Cuesta-Martínez i sur., 2024). Posebnu pozornost potrebno je posvetiti razvoju komunikacijskih i emocionalnih vještina studenata viših godina u mentorskoj ulozi, kako bi njihova uloga bila usmjerena na podršku, razumijevanje i poticanje samopouzdanja

studenata početnika. Time se stvara okruženje u kojem je učenje povezano s osjećajem sigurnosti i međusobnog povjerenja (Hamarash i sur., 2025).

Osim organizacijske i edukativne funkcije, nastavnici i mentori imaju važnu refleksivnu ulogu. Redovito praćenje iskustava studenata, poticanje otvorene komunikacije o izazovima i emocionalnim reakcijama te prilagodba modela specifičnostima pojedinog kliničkog okruženja omogućuju održivost i učinkovitost *near peer learninga* (Alanazi, 2025; Pölczman i sur., 2024). Evaluacija procesa, kroz razgovore, pisane refleksije ili strukturirane povratne informacije, osigurava da ovaj oblik učenja ostane usmjeren na razvoj emocionalne inteligencije i profesionalnih kompetencija, bez dodatnog opterećenja sudionika.

PRAKTIČNE MOGUĆNOSTI PRIMJENE U SESTRINSTVU

Near peer learning u sestriškom obrazovanju može se provoditi kroz različite oblike, od formalno organiziranih programa do fleksibilnijih, situacijski prilagođenih oblika podrške tijekom kliničkih vježbi (van de Mortel i sur., 2021). Posebno je primjenjiv u prvim tjednima kliničke prakse, kada studenti prvi put ulaze u stvarno radno okruženje i kada je razina anksioznosti najizraženija (Hamarash i sur.,

2025; Kurt i sur., 2025). U tom razdoblju mentor student viših godina može imati ključnu ulogu u olakšavanju prilagodbe, upoznavanju s radnim procesima i smanjenju osjećaja nesigurnosti.

Osim u početnoj fazi kliničkog obrazovanja, *near peer learning* može se učinkovito primjenjivati i u kasnijim fazama studija, osobito pri usvajanju složenijih kliničkih vještina ili tijekom rotacija u emocionalno zahtjevnim područjima, poput intenzivne skrbi, hitne medicine ili palijativne skrbi (Woods i sur., 2025). U takvim okolnostima mentor student viših godina može pomoći studentima u razumijevanju specifičnosti radnog okruženja, potaknuti refleksiju o emocionalnim iskustvima i podržati razvoj strategija suočavanja sa stresom.

Važno je naglasiti da uspješna primjena *near peer learninga* ne zahtijeva složene organizacijske promjene niti dodatne materijalne resurse. Ključni preduvjeti su jasna struktura, podrška nastavnika i mentora te otvorenost obrazovnih ustanova prema inovativnim pristupima u nastavi (Eraydin, 2024). Sustavnim uključivanjem *near peer learninga* u kliničko obrazovanje moguće je postupno jačati emocionalne kompetencije studenata, unaprijediti kvalitetu kliničkih vježbi i potaknuti razvoj profesionalne kulture temeljene na suradnji,

međusobnom poštovanju i razumijevanju (Cuesta-Martínez i sur., 2024).

ZAKLJUČAK

Emocionalna inteligencija predstavlja temeljnu sastavnicu uspješnog kliničkog obrazovanja medicinskih sestara jer omogućuje sigurnije, stabilnije i profesionalnije funkcioniranje u zahtjevnom kliničkom okruženju. *Near peer learning* pokazuje se kao inovativan i praktično primjenjiv pristup koji potiče razvoj emocionalnih kompetencija,

smanjuje anksioznost studenata i jača osjećaj pripadnosti struci tijekom kliničkih vježbi. Učenje uz podršku studenata viših godina pridonosi stvaranju emocionalno sigurnog okruženja te istodobno razvija empatiju, profesionalnu odgovornost i mentorski potencijal svih sudionika. Sustavna i promišljena primjena *near peer learninga*, uz aktivnu ulogu nastavnika i mentora, može značajno unaprijediti kvalitetu kliničke nastave i dugoročno pridonijeti razvoju emocionalno kompetentnih medicinskih sestara.

LITERATURA

- Aghabarary, M., & Khedmatizare, M. (2025). Emotional intelligence as a predictor of clinical competence in nursing students. *BMC Research Notes*, *18*(1), 25. <https://doi.org/10.1186/s13104-025-07106-5>
- Alanazi, N. H. (2025). Clinical Learning Environment, Supervision, and Nurse Teacher Evaluation (CLES + T) Scale: Saudi Arabic Version-A Cross-Sectional Validation Study of Nursing Interns and Students. *Journal of Nursing Management*, *2025*, 4483497. <https://doi.org/10.1155/jonm/4483497>
- Aryuwat, P., Holmgren, J., Asp, M., Radabutr, M., & Lövenmark, A. (2024). Experiences of Nursing Students Regarding Challenges and Support for Resilience during Clinical Education: A Qualitative Study. *Nursing Reports (Pavia, Italy)*, *14*(3), 1604–1620. <https://doi.org/10.3390/nursrep14030120>
- Cuesta-Martínez, R., González-Sanz, P., Raventós-Torner, R.-D., Jiménez-Herrera, M., Aguarón-García, M. J., Lorenzo-Allegue, L., & Font-Jimenez, I. (2024). Experiences of nursing students in A peer mentoring program during their clinical practices. A qualitative study. *Nurse Education Today*, *139*, 106234. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2024.106234>
- Dugué, M., Sirost, O., & Dosseville, F. (2021). A literature review of emotional intelligence and nursing education. *Nurse Education in Practice*, *54*, 103124. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2021.103124>
- Eraydın, Ş. (2024). Peer Assisted Learning in Clinical Nursing Education: A Mixed Method Study. *Journal of Education and Research in Nursing*, 255–265. <https://doi.org/10.14744/jern.2024.77992>
- Hamarash, M. Q., Ibrahim, R. H., Yaas, M. H., Almushhadany, O. I., & Al Mukhtar, S. H. (2025). Using Peer-Assisted Learning to Enhance Clinical Reasoning Skills in Undergraduate Nursing Students: A Study in Iraq. *Advances in Medical Education and Practice*, *16*, 651–662. <https://doi.org/10.2147/AMEP.S507996>
- Herrmann-Werner, A., Gramer, R., Erschens, R., Nikendei, C., Wosnik, A., Griewatz, J., Zipfel, S., & Junne, F. (2017). Peer-assisted learning (PAL) in undergraduate medical education: An overview. *Zeitschrift Für Evidenz, Fortbildung Und Qualität Im Gesundheitswesen*, *121*, 74–81. <https://doi.org/10.1016/j.zefq.2017.01.001>
- Jawabreh, N. (2024). The Relationship Between the Emotional Intelligence and Clinical Decision Making Among Nursing Students. *SAGE Open Nursing*, *10*, 23779608241272459. <https://doi.org/10.1177/23779608241272459>

- Kurt, Y., Özkan, Ç. G., Yalçın, Ç., Semiz Büyükcaltay, A., Atalar, S., Büyükcaltay, A., & Öztürk, H. (2025). The effect of peer-supported mobile orientation on nursing students' clinical stress and sense of belonging: An experimental study. *BMC Nursing*, 24(1), 1391. <https://doi.org/10.1186/s12912-025-04043-3>
- Nabirye, A. K., Munabi, I. G., Mubuuke, A. G., & Kiguli, S. (2025). Emotional and psychological experiences of nursing students caring for dying patients: An explorative study at a national referral hospital in Uganda. *BMC Medical Education*, 25(1), 96. <https://doi.org/10.1186/s12909-025-06708-8>
- Pölczman, L., Jámbor, M., Györffy, Z., Purebl, G., Végh, A., & Girasek, E. (2024). A qualitative study of mentors' perceptions and experiences of a near-peer mentoring program for medical students. *Frontiers in Education*, 9, 1372697. <https://doi.org/10.3389/educ.2024.1372697>
- Prado-Gascó, V. J., Giménez-Espert, M. D. C., & Valero-Moreno, S. (2019). The influence of nurse education and training on communication, emotional intelligence, and empathy. *Revista Da Escola de Enfermagem Da USP*, 53, e03465. <https://doi.org/10.1590/s1980-220x2018015903465>
- Sutil-Rodríguez, E., Liébana-Presa, C., & Fernández-Martínez, E. (2024). Emotional Intelligence, Health, and Performance in Nursing Students: A Systematic Review. *The Journal of Nursing Education*, 63(10), 686–692. <https://doi.org/10.3928/01484834-20240614-03>
- van de Mortel, T. F., Needham, J., & Henderson, S. (2021). Facilitating learning on clinical placement using near-peer supervision: A mixed methods study. *Nurse Education Today*, 102, 104921. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2021.104921>
- Woods, A., Lotherington, F., Steffensen, P., & Theophilos, T. (2025). Peer-Assisted Learning for First-Year Nursing Student Success and Retention: Findings from a Regional Australian Study. *Nursing Reports*, 15(7), 252. <https://doi.org/10.3390/nursrep15070252>
- Zhang, J., Shields, L., Ma, B., Yin, Y., Wang, J., Zhang, R., & Hui, X. (2022). The clinical learning environment, supervision and future intention to work as a nurse in nursing students: A cross-sectional and descriptive study. *BMC Medical Education*, 22(1), 548. <https://doi.org/10.1186/s12909-022-03609-y>

SUMMARY

NEAR PEER LEARNING AS AN INNOVATIVE APPROACH TO THE DEVELOPMENT OF EMOTIONAL INTELLIGENCE IN CLINICAL EXERCISES

Clinical training represents one of the most demanding phases in nursing education, requiring the simultaneous acquisition of knowledge, practical skills, and emotional coping abilities. Emotional intelligence is increasingly recognized as a key competence enabling students to function safely and professionally in clinical environments. Contemporary educational practice emphasizes innovative learning models that place emotional aspects at the core of clinical education, among which near peer learning has gained growing attention. This paper analyzes near peer learning as an innovative and practical approach to fostering emotional intelligence during nursing students' clinical training. Particular emphasis is placed on reducing anxiety, enhancing emotional safety, promoting empathy, and supporting the development of professional identity. The role of educators and mentors in structuring and supervising near peer learning is also discussed. In conclusion, near peer learning is presented as a valuable complement to traditional clinical teaching models, with significant potential to improve educational outcomes and patient safety.

Key words: near peer learning; emotional intelligence; nursing students; clinical training; mentoring